

Vademecum Przedsiębiorcy

Akredytacja w branży transportowej

Andrzej Kolasa

We współczesnym świecie transport jest nieodzownie związany ze sposobem funkcjonowania człowieka. Odnosi się to zarówno do przemieszczania ludzi, jak i transportowania przez nich towarów. Transport jest istotnym elementem gospodarki każdego kraju poprzez umożliwianie obrotu towarowego, a tym samym wpływa na rozwój i dynamikę produkcji podmiotów gospodarczych, co w konsekwencji przekłada się na budowanie i zwiększanie dochodu narodowego.

Warto też zwrócić uwagę na jeden z dystynktywnych elementów branży transportowej jakim jest jej wpływ na zapewnienie wysokiego poziomu bezpieczeństwa oraz przyjaznego oddziaływania na środowisko, w którym żyjemy.

Unia Europejska, uwzględniając powyższe, wprowadziła Rozporządzenie PEIR (WE) nr 765/2008, które ustanawia wymagania w zakresie akredytacji i nadzoru rynku odnoszące się do warunków wprowadzania produktów do obrotu. W praktyce oznacza to, że spełnienie odpowiednich norm, ocena zgodności oraz akredytacja są sprawdzonymi i uznanymi narzędziami pozwalającymi zapobiegać zagrożeniom związanym z bezpieczeństwem w transporcie oraz z emisją zanieczyszczeń do środowiska. Dlatego też, producenci oraz regulatorzy wykorzystują niezależne podmioty (strony trzecie), tak zwane „jednostki oceniające zgodność”, do działań związanych ze sprawdzeniem, czy produkty uczestniczące w transporcie lądowym, morskim oraz powietrznym spełniają określone normy, zanim zostaną wprowadzone do obrotu.

Jednym z obszarów wykorzystania akredytacji w branży transportowej jest udział jednostek notyfikowanych w ocenie zgodności z zasadniczymi wymaganiami dotyczącymi interoperacyjności systemu kolei, podsystemy i składniki interoperacyjności systemu w transporcie kolejowym, zgodnie z dyrektywą PEIR (WE) nr 2008/57/WE w sprawie interoperacyjności systemu kolei we Wspólnocie, która to dyrektywa została implementowana do prawa polskiego ustawą z dnia 28 marca 2003 r. o transporcie kolejowym. W związku z tym, że decyzją PEIR (WE) nr 768/2008/WE w sprawie ram dotyczących wprowadzania produktów do obrotu, uchylająca decyzję Rady 93/465/EWG, wskazuje akredytację jako podstawowe narzędzie do weryfikacji kompetencji jednostek notyfikowanych oceniających zgodność, w Polsce posiadanie akredytacji przez te jednostki jest podstawowym warunkiem uzyskania autoryzacji i notyfikacji do prowadzenia oceny zgodności w obszarze interoperacyjności kolei, w zakresie odpowiadającym posiadanej akredytacji. Takie zaufanie do akredytacji wynika z faktu, że akredytowane jednostki posiadają potwierdzoną, przez niezależną trzecią stronę (jednostkę akredytującą), zdolność techniczną do prawidłowego wykonania powierzonych im zadań.

Drugim obszarem, branży transportowej w którym akredytacja wykorzystywana jest do zapewnienia spełnienia wymagań prawnych jest sektor motoryzacyjny. Zgodnie z obecnie obowiązującymi przepisami Unii europejskiej i krajowymi (dyrektywa (WE) 2007/46/WE, rozporządzenie (UE) 167/2013 i 168/2013 oraz ustawa – Prawo o ruchu drogowym), dotyczącymi badań homologacyjnych pojazdów silnikowych i ich przyczep oraz przedmiotów wyposażenia i ich części, okazuje się, że akredytacja jednostek uprawnionych do badań homologacyjnych (służb technicznych) staje się wsparciem dla organu udzielającego homologacji. Jako użytkownicy, konsumenci, oraz obywatele nie jesteśmy w stanie sami sprawdzać wszystkiego i musimy się opierać na pewnych wzorcach oraz zapewnieniach. Wiedząc, że ten produkt lub urządzenie, zostało ocenione lub przebadane przez akredytowaną jednostkę oceniającą zgodność lub uprawnioną do badań homologacyjnych, możemy mieć pewność, że określone produkty, oraz badania gwarantują spełnienie najwyższych wymagań i standardów w zakresie bezpieczeństwa.

Kompleksowość relacji w ramach globalnej wymiany handlowej ukazuje, że udział jednostek akredytujących m.in. w branży transportowej stał się międzynarodowo uznanym sposobem niezależnego potwierdzania kompetencji jednostek oceniających zgodność, ich bezstronności, stosowanych przez nie działań technicznych, ale też sposobem budowania i umacniania zaufania do wyników badań i inspekcji, certyfikowanych wyrobów i usług, kompetencji certyfikowanych osób czy też certyfikowanych systemów zarządzania. Wielostronne porozumienia zawierane w ramach organizacji międzynarodowych (EA MLA, IAF MLA i ILAC MRA) gwarantują, że akredytowane wyniki badań, czy certyfikaty wydane przez akredytowane jednostki, są uznawane na całym świecie, przyczyniając się do unifikacji oferowanych towarów i usług na poszczególnych rynkach docelowych. ■

*Autor jest Zastępcą Dyrektora
Polskiego Centrum Akredytacji*

